

آذربایجان با همراهی اوکراین در تکاپوی کسب سهمی از بازار انرژی اروپا

اوکراین از ابتدای سال ۲۰۲۵ انتقال گاز روسیه به اروپا را متوقف کرده، که این امر آسیب جدی به اقتصاد برخی کشورهای اروپایی وارد کرده است. ولادیمیر زلنسکی پس از دیدار با الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان، با انتقال گاز این کشور به اروپا موافقت کرده است.

به گزارش آران نیوز به نقل از خبرگزاری دانشجو، پس از آغاز جنگ اوکراین، علی‌رغم تحریم‌های گسترده‌ای که اتحادیه اروپا علیه روسیه اعمال کرد، این اتحادیه به واردات گاز از روسیه ادامه داد. بخش زیادی از گاز روسیه از طریق اوکراین به اروپا صادر می‌شود و اوکراین به دلیل قرارداد پنج ساله ترانزیت گاز، ملزم بود که حتی در شرایط جنگ، گاز روسیه را ترانزیت کند.

با پایان سال ۲۰۲۴، قرارداد پنج ساله ترانزیت گاز روسیه به اتمام رسید و اوکراین انتقال گاز را متوقف کرد. این امر به مسدود شدن مسیر اصلی انتقال گاز به اروپا منجر شد. همچنین، خط لوله نورد استریم که ظرفیت بالایی داشت، در سال ۲۰۲۲ منفجر شد.

در حال حاضر، تنها دو خط لوله ترک استریم و یامال-اروپا برای انتقال گاز روسیه به اروپا باقی مانده است. خط ترک استریم، گاز روسیه از دریای سیاه به ترکیه منتقل شده و سپس به اروپا می‌رسد. خط لوله یامال-اروپا نیز گاز را از روسیه از طریق بلاروس به لهستان و سپس به دیگر کشورهای اروپایی منتقل می‌کند. با این حال، ظرفیت این خطوط به اندازه‌ای نیست که بتواند نیاز کشورهای اروپایی را تأمین کند.

بسیاری از کشورهای شرق اروپا به اوکراین بابت قطع گاز روسیه اعتراض کرده‌اند و اقتصاد این کشورها به شدت تحت تأثیر کاهش واردات گاز روسیه قرار گرفته است. ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، اعلام کرده بود که اجازه نخواهد داد روسیه از ترانزیت گاز از طریق اوکراین سود ببرد و همچنین تأکید کرده بود که طرح‌های پیشنهادی مربوط به انتقال گاز از جمهوری آذربایجان به اروپا را نمی‌پذیرد.

اما روز گذشته، زلنسکی با تغییر موضع خود اعلام کرد که اوکراین برای انتقال گاز آذربایجان آماده است. او در اجلاس داووس با الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان، دیدار داشت و به نظر می‌رسد علی‌اف توانسته زلنسکی را برای انتقال گاز آذربایجان متقاعد کند.

جنگ اوکراین، فرصتی برای آذربایجان

آذربایجان کشوری محصور در خشکی است که منابع گاز و نفت فراوانی دارد. پیش از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، نفت آذربایجان از طریق خاک روسیه صادر می‌شد. پس از فروپاشی شوروی، کشورهای استقلال یافته به دنبال کاهش وابستگی به روسیه بودند و کشورهایی که دارای منابع فسیلی بودند، به دنبال مسیری غیر از روسیه برای فروش نفت و گاز خود بودند.

بهترین مسیر انتقال، ایران بود، اما آمریکا مخالف هرگونه انتقال نفت و گاز از طریق ایران بود. شمال آذربایجان با روسیه و جنوب آن با ایران هم‌مرز است و در غرب نیز با ارمنستان درگیر جنگ بود. در این شرایط، تنها گرجستان به عنوان مسیر باقی می‌ماند.

ترکیه توانست از این وضعیت به خوبی بهره‌برداری کند و ابتدا خط لوله نفت باکو-تفلیس-جیحان و سپس خط لوله گازی باکو-تفلیس-ارزروم را با حمایت ایالات متحده آمریکا بسازد. به این ترتیب، ترکیه هم انرژی خود را تأمین می‌کند و هم از انتقال نفت و گاز آذربایجان درآمد کسب می‌کند.

با این حال، این خطوط لوله آذربایجان را به شدت به ترکیه وابسته کرده است. جنگ اوکراین فرصتی را برای آذربایجان فراهم کرده است تا گاز خود را به طور مستقیم به اروپا بفروشد و نه به روسیه. به نظر می‌رسد روسیه نیز که به دنبال کنترل بازار انرژی اروپا است، با انتقال گاز آذربایجان موافقت کند.